

EXAMINATION OF THE EFFECT OF GROUP WRITING TECHNIQUE TO SELF-EFFICACY OF WRITING OF SECONDARY SCHOOL STUDENTS

Grup Olarak Yazma Tekniğinin Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Öz Yeterliklerine Etkisinin İncelenmesi ^{1 2}

Elif YILDIRIM ³

Murat ATEŞ ⁴

Abstract

General definition of writing which is a skill in the expression dimension of education, is the transfer of experiences, knowledge, emotions or thoughts about a subject to paper. One of the suggested solutions for students to develop their writing skills which is acquired by harder compared to listening, reading and speaking skills, is to use different methods during the course. Writing as a group, which is one of the techniques that there is not an activity in the textbook, although it is included in the writing methods and techniques; It is organized in order to enable the students to work in harmony, to establish healthy communication and to gain group awareness to assist them in their personal development. The purpose of the study is to determine the effect of writing technique as a group on writing self-efficacy. The research was carried out with students studying in a secondary school in Altındağ district of Ankara province in 2018-2019 academic year. The study was conducted in a quasi-experimental manner with pre-test and post-test groups for 12 weeks. In the experimental study, writing technique as a group was designed by getting researcher's opinions. SPSS v22.0 was used for data analysis. This research has showed that Writing as a Group has a positive effect on writing self-efficacy.

Keywords: Teaching of Turkish, writingskills, groupwritingtechnique.

¹Bu makale, 25-27 Haziran 2019 tarihinde Nevşehir'de düzenlenen ResCongress III. Uluslararası Eğitim Bilimleri ve Sosyal Bilimler Sempozyumu'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

²Bu makale, "Grup Olarak Yazma Tekniğinin Ortaokul Öğrencilerinin Yazma Öz Yeterliklerine ve Yazma Becerilerinin Gelişimine Etkisinin İncelenmesi" adlı yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur.

³Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Türkçe Eğitimi Bölümü.

E-posta: elifgokceyildirimm@gmail.com

⁴Doç. Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü.

E-posta: mates@erbakan.edu.tr

Öz

Türkçe eğitiminin anlatma boyutundaki becerilerden biri olan yazma, en genel tanımıyla bir konu hakkındaki deneyimlerin, bilgilerin, duyguların ya da düşüncelerin kağıda aktarılmasıdır. Öğrencilerin zorlandığı; dinleme, konuşma ve okumaya göre daha geç edindiği yazma becerilerini geliştirmeleri için önerilen çözümlerden biri de ders sırasında farklı yöntem ve tekniklerden yararlanmaktır. Yazma yöntem ve teknikleri içerisinde yer almasına rağmen ders kitabında etkinliği bulunmayan tekniklerden olan Grup Olarak Yazma; öğrencilerin iş birliği yaparak uyumlu çalışmalarını, sağlıklı iletişim kurmalarını ve grup bilinci edinmelerini sağlamak, bütün bunlarla da kişisel gelişimlerine yardımcı olmak için düzenlenmektedir. Araştırmanın amacı, Grup Olarak Yazma Tekniğinin öğrencilerin yazma öz yeterliklerine etkisini ve yönünü tespit etmektir. Araştırma, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Ankara ilinin Altındağ ilçesine bağlı bir ortaokulda öğrenim görmekte olan öğrenciler ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma, ön test ve son test gruplu yarı deneysel desende ve 12 hafta süresince yürütülmüştür. Deneysel çalışmada, araştırmacı tarafından uzman görüşleri alınarak tasarlanan Grup Olarak Yazma Tekniği etkinlikleri uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde SPSS v22.0 kullanılmıştır. Bu araştırma ile Grup Olarak Yazma Tekniğinin öğrencilerin yazma öz yeterliklerini olumlu anlamda etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe öğretimi, yazma becerisi, Grup Olarak Yazma Tekniği.

Giriş

Yazı, insanların iletişim kurmak için kullandıkları, dili belli işaretlerle belirleyen sistemdir. Diğer bir deyişle yazı sözün resimleştirilmiş biçimidir. Yazma kavramı, belli kurallar çerçevesinde hareket ederek, ifade edilmek istenen duygu düşünce ve davranışların başlıca sembollerle anlatılma şeklidir (Özbay, 2007: 115).

Yazmak, hayatın insanlara kattığı tecrübeleri, deneyimleri, hissettikleri duyguları, düşündükleri tasarıları, fikirleri, duyarak, görerek ve okuyarak öğrenmiş oldukları birikimleri yazı ile anlatım yolunu ifade etmektir (Sever, 2004: 21).

Yazma işlemi her zaman hayatın bir parçası olmakta ve önemini korumaktadır. Yazma becerisini geliştirebilen bir öğrenci kendini daha iyi ifade edebilme, özgün fikir ve düşünceler geliştirebilme özelliklerine sahip olmaktadır. Bu özellikler de yazma becerisinin üst seviyelere çıkmasına ve daha iyi sonuçların alınmasına olanak sağlar (Akyol, 2006: 99). Sorgulayan, kendi fikirlerini geliştirebilen ve bu fikirleri akıcı, kendine özgü üslup yaratarak, neden sonuç ilişkisi çerçevesinde aktarabilen bireylerin yetiştirilebilmesi için yazma becerisinin önemine daha fazla dikkat çekilmesi gerekmektedir.

Yazma becerisini kendi içinde farklı yapan özellikler olsa da diğer dil becerilerinden bağımsız düşünmemek gerekmektedir. İlişkili olduğu becerilerin başında okuma becerisi gelmektedir ve diğer dil becerilerinin de katılımıyla yazma becerisinin temeli oluşturulup inşa edildiği unutulmamalıdır. Bazı özel eğitim uygulamaları dışında konuşma becerisi için dinleme becerisine, yazma becerisi için de okuma becerisine ihtiyaç vardır. Sonuç olarak yazma becerisi için gerekli olan, bu beceriye destek sağlayan diğer beceriler de dikkate alınmalı ve dinleme, düşünme, okuma gibi becerilerin yazı işlemine dökülmesi sağlanmalıdır (Okur vd. 2013: 299).

Toplumun en önemli belirleyici ögesi olan yazı, kuşaklar arasında iletişimi etkin bir şekilde sağlayarak köprü görevi görmüştür. Tüm eğitim sistemlerinin en önemli amacı ve en belirgin özelliği olan ise dil öğretimidir. Dil sayesinde kuşaklar arası kültürün ve bilginin akışı sağlanmış, dil toplumsallaşma sürecinin belirleyicisi olmuş, insanlar arası iletişimi ve paylaşımı sağlamıştır. Bu nedenlerden dolayı dilin eğitimi ve öğretimi, eğitim sistemlerinin vazgeçilmez amacı olmuştur (Güler, 2001: 169). Bireysel ve toplumsal

anlamda yazmaya olan bakış açısı günümüzde ve geçen her zaman aynı öneme sahip olacak ve yazma, kişisel gelişim için her zaman bir ihtiyaç olarak önemini koruyarak sürekliliğini devam ettirecektir.

Öğretmenin yazma becerisini desteklemesi ve bunu öğrencide alışkanlık haline getirmesi için, öğretmiş olduğu çalışmalar hakkında sınıf ortamında örnekler vererek bunu pekiştirip, daha sonrasında yazma becerisinin özümsemesi için de eve ödevler vermesi gerekmektedir (Öz, 2001: 250). Öğrencinin yazılı anlatımda başarılı olabilmesi için çalışmanın nasıl yapılacağını bilmesi gerekmektedir. Öğrenci bunu bilmeden yazılı anlatım ödevi yapmaya çalışırsa başarılı olamaz ve yazılı anlatım becerisinin öğrencide gelişmediği görülür.

Yazı yazma, sadece okulda kazandırılacak bir beceri ve geliştirilecek bir davranış olmadığı için bu beceriyi kazandırmada ve geliştirmede ailelere büyük görev düşmektedir. Okul eğitiminin yanında ailelerin de özel olarak çocukların gelişimlerine destek olması ve çocukların yazı yazma ve dil becerilerini geliştirmek için koordinasyonlu olarak çaba sarf etmeleri gerekmektedir. Aileler eğitici, eğlenceli ve yönlendirici etkinliklerde çocuklarıyla beraber vakit geçirmeli, onların yazma becerisini destekleyici ve geliştirici aktiviteler oluşturmalıdır. Çocuğun böyle bir ortamda en yakınlarıyla birlikte geçireceği vakit, kalıcı öğrenmesini destekleyecek ve sadece yazma becerisinin değil diğer dil becerilerinin de gelişimine olumlu katkı sağlayacaktır. Öğrencide yazma becerisi geliştirmek için; kontrollü yazma, güdümlü yazma, serbest yazma, dikte yöntemi, küme çalışmaları, araştırma ve inceleme yöntemleri kullanılabilir (Yılmaz, 2008: 33-34).

1.1. Türkçe Öğretim Programlarında Yazma Öğretimi

Türk harflerinin kabulünün 1 Kasım 1928'de ilan edilmesiyle birlikte Türkçe Öğretim Programı yeniden düzenlenmiştir. 1929 yılında ise bu program dâhilinde yeni müfredat hazırlanmış ve bu program orta mekteplerde ve liselerde uygulanmak üzere oluşturulmuştur (Uçgun, 2013: 12). Cumhuriyet dönemine ait ikinci Türkçe Öğretim Programı 1929 "Orta Mektep Türkçe Programı"dır. Tekşan (2013: 15)'ın bu programda vurgulamak istediği; Türkçe dersinin bilgi verme gibi amaç gütmeyen bir sanat olarak işlenerek uygulamaya yönelik olmasıdır. Aynı zamanda kolaylık olması açısından Türkçe dersinin tahrir, kıraat gibi bölümlere ayrıldığını fakat bir bütün olarak düşünülmesi gerektiğini vurgulamaktadır.

Tekşan (2013: 16) 1949 Ortaokul Türkçe Programına diğer Türkçe programlarına göre daha kapsamlı ve detaylı düzenlemeler getirildiğini belirtmektedir. Programın "Yazı ile İfade" bölümünde, yazma derslerinin öğrencilerin karakter gelişimi üzerinde daha çok olumlu katkısının olduğunu, bu yüzden yazma derslerinde öğrencilere kazandırılmak istenen becerilerin anlatılarak, yazılacak metnin gereğine uygun olarak, yazım ve imla kurallarına, dilbilgisi kurallarına uygun bir şekilde ve okunaklı yazılar yazmalarını beklediğini ifade etmektedir. Bunlarla birlikte yazı, konu ve planların düzeltilmesiyle ilgili bu program kapsamında açıklayıcı bilgiler verildiğini belirtmektedir.

1949 Ortaokul Türkçe Programı, 1962 yılında incelenerek yeniden yayımlanmış ve bu program 1981 yılına kadar uygulanmaya devam edilmiştir (Uçgun, 2013: 14). Uçgun, 1981 "Temel Eğitim Okulları Türkçe Eğitim Programı"nda Türkçe öğretiminin hayatın içindeki yerini ve önemi vurgulayarak, bu programda Türkçe öğretiminin amaçlarının genişletildiğini, Türkçe derslerinin anlama ve anlatma becerilerini kazandırmayı ve bunun felsefi temellerini oluşturmayı öncelikli kıldığını ifade etmiştir.

İlköğretim Türkçe (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı, 2004 yılında kabul edilerek 2005-2006 yılında uygulanmaya geçilmiştir. İlköğretim okullarının 6, 7 ve 8. Sınıflarının Türkçe Dersi Öğretim Programı, 2005 yılında yenilenmiştir. 2012 yılında çıkarılan eğitim sistemi "4+4+4 Kademeli Eğitim Sistemi Kanunuyla" 5. sınıflar ilköğretim ikinci kademeye alınmış fakat Türkçe Öğretim Programı'nda bir değişiklik yapılmamıştır. 2015 yılında Türkçe Öğretim Programı'na yeniden düzenlemeler getirilmiş ve programda yeniliğe gidilmiştir.

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda temel dil becerileri büyük önem teşkil etmiştir. Bu programda temel dil becerileri dört ayrı başlık hâlinde sunulmuştur: Dinleme-izleme becerisi, konuşma becerisi, okuma becerisi, yazma becerisi. MEB (2017: 40-54) ise Türkçe Öğretim Programı'nda yazma eğitimiyle ilgili olarak amaçlara yönelik kazanımlar şu şekilde listelenmektedir:

- Şiir yazar.
- Bilgilendirici metin yazar.
- Hikâye edici metin yazar.
- Kısa metinler yazar.
- Sayıları doğru yazar.
- Bir işin işlem basamaklarını yazar.
- Bir işi işlem basamaklarına göre yazar.
- Yazılarını zenginleştirmek için atasözleri, deyimler ve özdeyişler kullanır.
- Yazılarında ses olaylarına uğrayan kelimeleri doğru kullanır.
- Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.
- Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.
- Yazılarında mizahi öğeler kullanır.
- Yazılarında anlatım biçimlerini kullanır.
- Yazdıklarında yabancı dillerden alınmış, dilimize henüz yerleşmemiş kelimelerin Türkçelerini kullanır.
- Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.
- Yazdıklarını düzenler.
- Yazdıklarını paylaşır.
- Yazma stratejilerini uygular.
- Formları yönergelerine uygun doldurur.
- Anlatımı desteklemek için grafik ve tablo kullanır.
- Büyük harfleri ve noktalama işaretlerini uygun yerlerde kullanır.
- Ek fiili işlevlerine uygun olarak kullanır.

- Cümlelerin öğelerini ayırt eder.
- Cümle türlerini tanıtır.
- Fiillerin çatı özelliklerinin anlama olan katkısını kavrar.
- Araştırmalarının sonuçlarını yazılı olarak sunar.

Hızlı gelişen bilgi ve teknoloji her alanda etkili olduğu gibi eğitim sistemini de etkisi altına almıştır. Eğitim sistemlerinde gelişmelere ayak uydurmak için geleneksel eğitim yöntemlerini bir kenara bırakıp, çağdaş eğitim yaklaşımları ile yola devam etmek gerekir. Dolayısıyla yapılandırıcı eğitim sistemleri ezbere dayalı eğitim sistemlerinin yerine geçmiştir. Bu sayede öğretmen merkezli olan geleneksel eğitim modelinin yerine, öğrenci merkezli anlayışı benimseyen çağdaş eğitim modeli gelmiştir. Bilgi ve teknolojideki gelişmelerin hızına uyum sağlamanın zorluğu öğrencilerin bu gelişmelerin içinde aktif olarak kalmasını sağlayarak (bilgi ve teknolojiye ulaşım kullanabilmek) aşılabılır (Doğan, 2012: 33).

2005 İlköğretim İkinci Kademe Türkçe Dersi Öğretim Programı'nı oluşturan başlıklar; programın yapısı -genel amaçları ve temel yaklaşımı, temel dil becerileri ve dil bilgisi, temel beceriler ve kazanımlar, öğrenme ve öğretme süreci, etkinlikler ve etkinlik örnekleri, açıklamalar, ara disiplinler, Atatürkçülük, forma sayısı, öğretmenin rolü, 6,7 ve 8. sınıf müfredatında olması gereken özellikler ve türler, temalar, yöntem ve teknikler, etkinlik örnekleri, okuma gelişim dosyası, ölçme ve değerlendirme, ders işleniş örneği şeklinde oluşmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığının 2017 İlköğretim Türkçe Dersi (1- 8. Sınıflar) Öğretim Programı'nda (Milli Eğitim Bakanlığı, 2017) bulunmasa da 2006 Türkçe Dersi Öğretim Programı'nda (Milli Eğitim Bakanlığı, 2006: 70- 72) yazma becerisini geliştirmek için amaç, uygulanış yolları ve kapsamlarıyla birlikte şu yöntem ve teknikler yer almaktadır: Not Alma, Özet Çıkarma, Boşluk Doldurma, Kelime ve Kavram Havuzundan Seçerek Yazma, Serbest Yazma, Kontrollü Yazma, Güdümlü Yazma, Yarattıcı Yazma, Metin Tamamlama, Tahminde Bulunma, Bir Metni Kendi Kelimeleriyle Yeniden Oluşturma, Bir Metinden Hareketle Yeni Bir Metin Oluşturma, Duyulardan Hareketle Yazma, Grup Olarak Yazma, Eleştirel Yazma.

1.2. Grup Olarak Yazma

Türkçe dersinde ve sosyal yaşamda öğrenciye katkı sağlayacağı açıkça belirtilen bu tekniğin Milli Eğitim Bakanlığı Türkçe Programı (MEB, 2006)'nda yer almasına rağmen Türkçe ders kitaplarında ona yönelik bir etkinliğin bulunmadığı görülmüştür. Öğrencilerin iş birliği yapmasını, her grup üyesinin katkısıyla ortaya bir metin çıkarmasını ve sağlıklı iletişim kurmasını destekleyen Grup Olarak Yazma Tekniğinin kullanılmasıyla öğrencinin yazma becerisi de olumlu yönde gelişecektir.

Grup Olarak Yazma, öğrencilerin küçük gruplar halinde bir metin oluşturması ya da metnin bölümlerini yazarak sonradan birleştirmesi şeklinde gerçekleştirilebilir. Güneş, bu tekniğe Paylaşarak Yazma ismini verirken aynı zamanda tekniğin öğrencilerin, arkadaşlarıyla iletişim kurma, iş birliği yapma ve etkileşimli öğrenmelerini geliştirme amacıyla uygulanması gerektiğini belirtmiştir. Böylece öğrenciler, yazma konusunda cesaretlenecek, zihinsel sözlüklerini geliştirirken yazılı kavramlarını güçlendirecektir(2017: 184). Hem bireysel etkinliklerde çekingen davranan öğrenciler hem de yaratıcılıklarını ortaya koyamayan öğrenciler grup içerisinde kendini gösterme imkânı

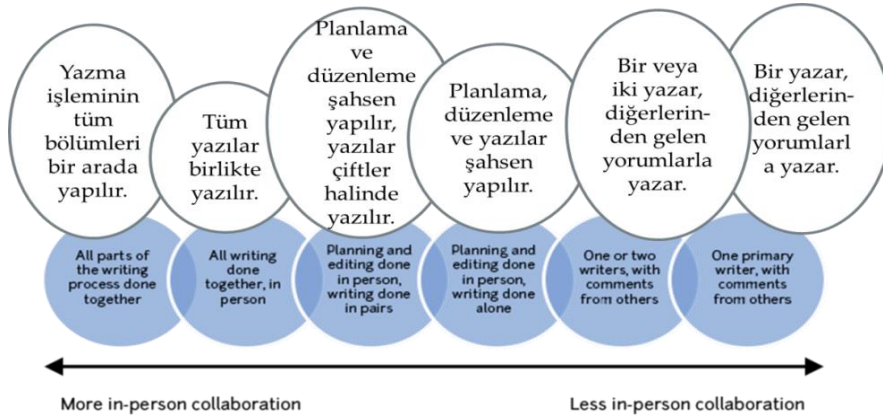
elde edebilecek ve arkadaşlarıyla iletişimini de grup bilinci içinde olumlu yönde ilerletecektir.

Göçer'e göre özellikle ilkököl döneminde, alıştırma ya da hazırlık yapılmadan öğrencilerden kompozisyon yazmalarını istemenin zorluğu karşısında Grup Olarak Yazma Tekniğı çalışmaları kullanılmalıdır. Öğretmenin öğrencilere nasıl yazacaklarını, yazma sırasında dikkat edilmesi gereken noktaları uygulamalı olarak göstermesi ve birkaç grupla yazma etkinliğinin gerçekleştirmesinden sonra öğrencilerin kendi yazılarını yazmaları, yazmaya karşı tutumlarını olumlu yönde değiştirecektir (2018: 124-125).

Gruptaki öğrencilerin yazma çalışmasına aktif olarak katılımını sağlamak için grup sayısını küçük tutmak gerekmektedir. Gruptaki öğrenci sayısı olması gerekenin üzerine çıktıkça güven ortamını korumak güçleşmekte, sorumluluk bilinci dağılmakta, bireyler kendilerini yalnız hissetmekte ve paylaşmayı durdurmaktadır. Öğretmen eşliğinde sınıfa olanlar dışında ortaokul öğrencileri için 6-8 kişilik gruplar halinde yapılan yazı çalışmaları ideal görülmektedir. Gündüz ve Aktaş, bu sayının en az üç, en çok altı kişi olması gerektiğini ayrıca diğer araştırmalardan farklı olarak, kümenin bir başkan ve üyelerden oluştuğunu belirtmiştir. Grupların öğrencilerin başarı düzeyine göre değil, kendi aralarında anlaşmaları sonucu veya öğretmenin yönlendirmesiyle oluşturulması önerilmiştir (2009:221). Oral'a göre, etkinlik sırasında öğretmenin de metin yazması, gruplar içinde paylaşımı, yakınlığı, güveni ve empati kurmayı destekleyerek yazma işini kolaylaştırmaktadır(2014:30).

Grup Olarak Yazma Tekniğı, küme çalışması olarak da ele alınmıştır. Aynı zamanda okuma eğitiminde de kullanılabilir bir yöntem olduğu belirtilmiştir. Hem okumada hem yazmada öğrencilerin tek başına yapamayacağı, uzun araştırma süreci ve bilgi toplama çalışması gerektiren etkinlikler için de küme çalışmaları uygun görülmüştür. Buna göre öğretmen denetiminde ve kontrolünde olmak kaydıyla, ortaklaşa çalışan öğrencilerin daha başarılı oldukları, derslerde daha aktif buldukları, fikirlerini özgürce açıkladıkları, üretken ve yaratıcı oldukları görülmüştür (Gündüz ve Aktaş, 2009:221).

Şekil-1: Grup Olarak Yazma Türleri

Kaynak: <https://writingcenter.unc.edu/tips-and-tools/group-writing/>.

Sınıf içerisinde düzenlenen Grup Olarak Yazma Tekniği etkinlikleri genellikle Şekil-1'deki şemanın ortasından sol tarafa doğru yoğunlaşmalıdır. Grup üyelerinden yalnızca biri metni oluşturmuş olsa bile arkadaşlarından etkilenmemiş olması beklenemez. Yalnızca aynı grup üyesinin katılım düzeyi konudan konuya ya da metin türlerine göre değişkenlik gösterebilir. Öğrencilerin katılım sağladığı noktalar değişse bile farklı durumlarda yardım edebilecekleri yeni yollar mutlaka olmalıdır. Bu nedenle grupta yer alan öğrenciler, etkinliklere eşit katkı sağlamaya çalışmalıdır. Bunu desteklemek için öğretmen, grup bilinci ile ilgili öğrencilere net açıklamalar yapmalıdır. Uygun katkı sağladığını gözlemlediği öğrencileri desteklemek ve çeşitli nedenlerle grup içerisinde geride kalan öğrencileri cesaretlendirmek için her grup üyesinin olumlu yönleri pekiştirilmelidir. Böylece grupların yazma etkinliği esnasında daha fazla fikir, duygu ve bilgi ile karşılaşması sağlanabilir. Aynı zamanda yazma sürecinin her bölümü birlikte tamamlanarak ortak bir metin oluşturmanın heyecanı hissedilebilir.

1.3. Yazma Öz Yeterliği

Öz yeterlik ilk kez Bandura tarafından “kişinin ileri dönük durumları yönetmek için ihtiyaç duyduğu hareket biçimlerini planlama ve gerçekleştirme konusunda kendi yeteneklerine olan inancı” olarak ifade edilmiştir (1977). Öz yeterlik algısı olumlu olan bireylerin bir işi istekli olarak yapmaları, zor durumlarda daha güçlü kaldıkları ve pes etmedikleri; zorlu işleri, kaçınılması gereken eylemler olarak değil, üzerinde çalışıp kendilerini geliştirmeleri gereken alanlar olarak algıladıkları görülmektedir (Akt., Erol ve Avcı Temizer, 2014). Yani bireylerin öz yeterliği ne kadar yüksekse, gösterdiği çaba, çalışma azmi ve sabrı o kadar artar. Buna göre bireyin öz yeterliği arttıkça öğrenme düzeyi de artacaktır. Birey, hayatı boyunca yer aldığı öğrenme alanlarında ilk defa karşılaşacağı ve zorlanacağı bilgiler ya da tecrübeler edinecektir (Demir, 2014:29).

Bireyin hayatında yer alacağı öğrenme alanlarından biri de yazma eğitimidir. Daha iyi yazması, yazma sürecini sabırla ilerletmesi ve tecrübe ettikçe öğrenmesi yazma öz yeterliğinin yüksek olmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bireyin sahip olduğu yazma becerisine yönelik inancı olarak tanımlanan yazma öz yeterliği yüksek olan öğrencileri, Bandura (1986), iyi yazamadığına inanan öğrencilerle karşılaştırdığında bir yazılı anlatımda daha az kaygılı olduklarını ifade etmiştir. Ayrıca bu yeterliğe sahip olan öğrenciler, daha yazmaya başlamadan önce başaracağına inancak ve böylece yazma etkinliğine yönelik motivasyonu yüksek bir şekilde yazmaya başladığında bunu devam ettirmek onun için kolay olacaktır. (Akt., Demir, 2013). Yazma becerisinin tecrübeye dayalı olması ve öğrencinin yazdıkça kendini geliştirerek yeterli hissetmesi, yazma öz yeterliğinin sık aralıklarla yapılan yazma etkinlikleriyle yüksekebileceğini göstermektedir.

1.4. Araştırmanın Amacı ve Önemi

Araştırmanın genel amacı; Türkçe Öğretim Programı'nda yazma becerisini geliştirmeye yönelik oluşturulan etkinlik uygulamalarından, Grup Olarak Yazma Tekniğiyle öğrencilerin bu alandaki bilgi birikiminin beceriye dönüştürülmesi ve Grup Olarak Yazma Tekniğinin öğrencilerin yazma öz yeterliklerine etkisinin incelenmesidir.

Öğretim alanlarında yeni ve etkin öğretim yöntemlerine ihtiyaç duyulması ve bu yöntemlerin kullanılması, öğrencilerin yazma tekniklerini ve dil kullanma becerilerini geliştiren yöntemler olacak ve gereksinimlere karşılık vermeyen var olan öğretim teknik ve yöntemlerin tekrardan incelenmesi öğretimde yarar sağlayacaktır.

Dil öğretiminde farklı yöntem ve tekniklerin kullanılması dersi tekdüzelikten kurtarmakta, kazanıma uygun etkinlikler oluşturmayı kolaylaştırmakta böylelikle dersin

daha verimli geçmesine yardımcı olmaktadır. Dil becerilerinin öğretiminde kullanılan yöntem ve tekniklerin eğitim süreci içinde kullanım şekilleri ve verimlilik durumlarının sınanması ise Türkçe öğretiminde yol gösterici ve yönlendirici olacaktır. Ortaokullarda yazma eğitiminde kullanılan öğretim teknikleri içinde Grup Olarak Yazma Tekniğinin öğrencilerin yazma öz yeterliklerine etkisinin incelenmesi ise bu bakımından önem taşımaktadır.

1.5. Problem Cümlesi ve Alt Problemler

Genel amaç doğrultusunda araştırmadaki temel problem cümlesi, “Ortaokul Türkçe derslerinde, planlı aralıklarla Grup Olarak Yazma Tekniğiyle metin oluşturan öğrenciler ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Türkçe Eğitim Programı’na göre müfredat dâhilinde var olan yazma yöntem ve teknikleriyle metin oluşturan öğrencilerin yazma öz yeterlikleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?” olarak belirlenmiştir. Bu doğrultuda araştırmanın alt problemleri şöyle sıralanmıştır:

- 1) Grup Olarak Yazma Tekniği kullanılarak yazma etkinliği gerçekleştiren deney grubu öğrencilerinin yazma öz yeterliklerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2) Türkçe Eğitim Programı’na göre müfredat dâhilinde var olan yazma yöntem ve teknikleriyle metin oluşturan kontrol grubu öğrencilerinin yazma öz yeterliklerinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 3) Deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin son test sonuçları incelendiğinde yazma öz yeterlikleri anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2. YÖNTEM

Çalışmanın bu bölümünde araştırmanın modeline, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması ve çözümlenmesine yönelik bilgilere yer verilmektedir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma, ön test son test kontrol gruplu yarı deneysel desende yürütülmüştür. Ön testler değerlendirilmeden seçkisiz (yansız) olarak belirlenmiş deney grubu, etkinliklerin uygulandığı işlem grubuyken kontrol grubu işlem görmeyen gruptur. Bu desenin kullanılmasındaki amaç, Grup Olarak Yazma Tekniğinin deney grubuna uygulanması sonucunda o grupta kontrol grubuna göre değişim olup olmadığını görebilmek ve eğer değişim olduysa yönünü tespit etmektir. Burada en önemli değişken, ön test ile son test arasında geçen zaman sürecidir. Her grup için ön test son test puanlarındaki yüzde artışlar bulunarak ortalama artışlar karşılaştırılır; ön test puanları “birlikte değişen” olarak kullanılıp son test puanlarıyla birlikte çözümlenir ya da önce ön test puanlarının karşılaştırılmasının ardından arada önemli bir ayrım yoksa yalnızca son test puanları kullanılarak ortalamalar arası farklar sınanır (Karasar, 2008: 97). Ön test ve son test olarak iki gruba da uygulanmış “Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği” ve hem başta hem sonda yapılan serbest yazma etkinliğinden yararlanılmıştır. Araştırma deseni Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo-1: Araştırma Deney Deseni Tablosu

Grup	Ön test	İşlem	Son test
DG	SY, Ö1	E1 E2 E3 E4 E5 E6 E7 E8 E9 E10	SY, S1
KG	SY, Ö1	-	SY, S1

Modelde kullanılan simgelerin anlamları şöyledir:

- DG: Deney Grubu
- KG: Kontrol Grubu
- SY: Serbest Yazma Çalışması
- Ö1: Ön Test
- S1: Son Test
- E1- E10: 1-10. Etkinlik Çalışması

2.2. Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni, Türkiye'deki tüm ortaokul öğrencileri iken örneklemini Ankara ili, Altındağ ilçesi Muammer Şahin Ortaokulu'nda 2018-2019 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 6. sınıf öğrencileri oluşturmuştur.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılacak veriler için kişisel bilgi formu, serbest yazma çalışması ve deneysel çalışmada Grup Olarak Yazma Tekniğine uygun etkinlik örnekleri, araştırmacı tarafından tasarlanmış ve uzman görüşleri alındıktan sonra yeniden düzenlenmiş ve öğrencilere uygulanmıştır. Uzman görüşleri Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki ortaokullarda çalışan üç Türkçe öğretmeni ve Necmettin Erbakan Üniversitesi, Gazi Üniversitesi ve TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi'nde Türk Dili ve Edebiyatı ve Türkçe Öğretmenliği bölümünde görev yapmakta olan üç öğretim görevlisinden alınmıştır.

Öğrencilerin Türkçe derslerinde yazma becerilerine yönelik tutumlarını ve bu becerilerinin düzeylerini belirlemek için Şengül (2011: 418)'ün geliştirmiş olduğu "Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği" izin alınarak kullanılmıştır. Ölçekte 30 olumlu ve 10 olumsuz olmak üzere toplam 40 madde yer almaktadır. Ölçeğin KMO değeri .869, Bartlett testi 8252.72, Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ise .92 bulunarak geçerlik ve güvenirliğini kanıtlamıştır. Geliştirilen ölçeğin uygulanabilir olduğu sonucuna ulaşıldığı, araştırmada gerekli olan verilere yönelik uygun maddeleri barındırdığı ve öğrencilerin yazma öz yeterlikleriyle yazma performansı arasındaki ilişkiyi başarılı bir şekilde ortaya koyacağı için ölçek, bu araştırmada kullanılmıştır.

2.4. Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Ankara ilinde, bir ortaokulla yapılan görüşme sonucunda, araştırmanın bu okulda uygulanması için Ankara İl Milli Eğitim Müdürlüğü Ar-Ge Birimi'ne başvurulmuştur. Çalışma yapılabilmesi için gerekli izin alınarak araştırmaya başlanmıştır. Araştırma sırasında genel hatlarıyla izlenen yol şu şekildedir:

- Öğrenci bilgi formu, serbest yazma çalışmaları, günlük ders planları ve grup olarak yazma etkinliklerinin uzman görüşleri doğrultusunda hazırlandıktan sonra gerekli izinlerin alınması.
- "Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği"nin kullanım izninin alınması.
- Grupların seçkisiz (yansız) olarak oluşturulması.
- Deney ve kontrol gruplarında öğrenci bilgi formlarını velilerin doldurması.

- Deney ve kontrol gruplarında ön test ve ikişer adet farklı konularda serbest yazma çalışmasının gerçekleştirilerek verilerin toplanması ve ölçümü.
- Deney grubuna 10 hafta boyunca deneysel işlemlerin uygulanması.
- Uygulama sonunda deney ve kontrol gruplarında son test ve ikişer adet farklı konularda serbest yazma çalışmasının gerçekleştirilerek verilerin toplanması ve ölçümü.
- Verilerin çözümlenmesi.

Uzman görüşleri ve onaylarının ardından öğrencilere ilk olarak kişisel bilgi formu uygulanmıştır. Grup olarak yazma tekniği uygulamalarından önce hem kontrol hem deney grubuyla, farklı gün ve ders saatlerinde iki farklı serbest yazma çalışması gerçekleştirilmiştir. Ardından 40 maddelik “Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği” uygulanarak ön test verileri elde edilmiştir. Deney grubuna, grup olarak yazma tekniğiyle ilgili gerekli tanıtım yapılmıştır. 10 haftalık eğitim sürecinde hazırlanan günlük ders planları doğrultusunda öğrencilerle araştırmacının geliştirmiş ve uzman onaylarını alarak kullanmış olduğu Grup Olarak Yazma Tekniği etkinlikleri gerçekleştirilmiş ve oluşturulan metinler incelenmiştir.

Eğitim süreci sonunda iki gruba da yeniden konuları farklı ancak eşdeğer olan iki adet serbest yazma çalışması yapılmıştır. Son aşama olarak deney ve kontrol grubuna “Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği” yeniden uygulanarak son test verileri elde edilmiştir. Çalışmada istatistiksel programlardan olan SPSS v22.0 kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan testler şunlardır:

- Normallik testi (ShapiroWilk),
- Tanımlayıcı istatistikler (frekans analizi, betimsel istatistikler),
- Ki-kare ilişki testi,
- Bağımsız grup karşılaştırması (Bağımsız örneklem t testi),
- Bağımlı grup karşılaştırması (Bağımlı örneklem t testi),
- Güvenilirlik analizi (Cronbach’s alpha).

Verilerin çözümlenmesinde frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, minimum, maksimum gibi tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır. Verilerin analizinde parametrik testler kullanılmıştır. Bağımsız iki grubun ortalamalarının karşılaştırılmasında bağımsız örneklem t testi, bağımlı iki grubun ortalamaları karşılaştırılmasında ise bağımlı örneklem t testi ve kategorik iki bağımsız değişkenin karşılaştırılmasında ise ki-kare ilişki testi kullanılmıştır. Ölçeklerin güvenilirlik analizinde Cronbach’s alpha katsayısı kullanılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde araştırma sonucunda deney ve kontrol grubundan elde edilen verilerin analiz sonuçları ve yazma öz yeterlikleri arasındaki ilişki ele alınmıştır.

Tablo-2: Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeğinin Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Gruplar İçinde Karşılaştırılması Tablosu

Grup	YÖYÖ ¹	n	Ort.±S.S.	t	p
Deney (n=27)	Ön test	27	141,78 ± 14,96	-2,126	,043*
	Son test	27	148,89 ± 11,13		
Kontrol (n=29)	Ön test	29	138,45 ± 15,61	0,494	0,625
	Son test	29	137,17 ± 18,08		

¹Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği, Bağımlı örneklem t testi, *p≤.05

Araştırmada deney grubunda yer alan öğrencilerin yazma öz yeterlikleri son test puanının anlamlı olarak ön test puanından daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (t:-2,126; p:0,043<.05). Burada elde edilen anlamlı ilişkiye göre yalnızca deney grubuyla gerçekleştirilen Grup Olarak Yazma Tekniği etkinliklerinin öğrencilerin yazma öz yeterliklerini olumlu yönde geliştirdiği görülmüştür. Kontrol grubunda yer alan öğrencilerin yazma öz yeterlikleri ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (p>.05).

Tablo-3: Yazma Öz Yeterlikleri Ön Test ve Son Test Sonuçlarının Gruplar Arasında Karşılaştırılması Tablosu

YÖYÖ ¹	Grup	n	Ort.±S.S.	t	p
Ön test	Deney	27	141,78 ± 14,96	0,814	0,419
	Kontrol	29	138,45 ± 15,61		
Son test	Deney	27	148,89 ± 11,13	2,894	,005*
	Kontrol	29	137,17 ± 18,08		

¹Yazma Öz Yeterlikleri Ölçeği, Bağımlı örneklem t testi, *p≤.05

Tablo-3 değerlendirildiğinde yazma öz yeterlikleri ön test sonuçları, deney ve kontrol grupları arasında anlamlı farklılık oluşturmadığını göstermiştir (p>.05). Bu sonuca göre başlangıçta deney ve kontrol grubunun aynı ya da benzer yazma öz yeterliğine sahip olduğu bilgisi elde edilmiştir.

Son test sonuçlarında ise deney grubunda yer alan öğrencilerin ortalama puanının, kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ortalama puanından anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür (t:2,894; p:0,005<.0). Bu durumda 10 haftalık yazma etkinliği çalışmasının, deney grubundaki öğrencilerin yazma öz yeterliği üzerinde olumlu bir etki sağladığı ortaya çıkmıştır.

4. SONUÇ

Grup Olarak Yazma Tekniği kullanılarak yazma etkinliği gerçekleştiren deney grubu öğrencilerinin yazma öz yeterliklerinde anlamlı bir farklılık olduğu ve son test sonuçlarının anlamlı olarak ön test puanından daha yüksek çıktığı görülmüştür. Grup Olarak Yazma Tekniği ile yazma öz yeterliği gelişen öğrenciler, katıldıkları yazılı anlatım etkinliklerine başarılı olacağına ve karşılaştığı zorlukların onu başarıya daha sağlam götüreceğine inanarak sabırla ilerleyecektir.

Türkçe Eğitim Programı'na göre müfredat dâhilinde var olan yazma yöntem ve teknikleriyle metin oluşturan kontrol grubu öğrencilerinin yazma öz yeterliklerinde anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Türkçe derslerindeki yazma etkinliklerine

müfredata göre devam eden bu öğrencilerin yazma öz yeterlikleri ön test puanlarıyla son test puanları benzer seviyede bulunduğu ve herhangi bir değişim olmadığı gözlenmiştir. Etkinliklerin yazma yöntem ve tekniklerine uygun olarak yenilenmesi, geliştirilmesi ve daha sık aralıklarla yapılması, öğrencilerin yazma öz yeterliklerini ve dolayısıyla yazma becerilerini olumlu yönde etkileyecektir.

Deney ve kontrol grubunda bulunan öğrencilerin son test sonuçları incelendiğinde deney grubunda yer alan öğrencilerin yazma öz yeterlikleri son test puanının kontrol grubunda yer alan öğrencilerin ortalama puanından anlamlı olarak daha yüksek olduğu görülmüştür. Ortaokul Türkçe derslerinde, planlı aralıklarla Grup Olarak Yazma Tekniğiyle metin oluşturan öğrenciler ile Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Türkçe Eğitim Programı'na göre müfredat dâhilinde var olan yazma yöntem ve teknikleriyle metin oluşturan öğrencilerin yazma öz yeterlikleri arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. Buna göre, deney grubu öğrencileriyle gerçekleştirilmiş olan 10 haftalık Grup Olarak Yazma Tekniği ile hazırlanan yazma etkinlikleri, öğrencilerin yazma öz yeterliklerini olumlu yönde etkilemiştir.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Şerif ve Gündüz, Osman (2009). *Yazılı ve Sözlü anlatım (Okuma- Dinleme, Konuşma- Yazma)* (11. baskı). Ankara: Akçağ Yayınları.
- Akyol, Hayati (2006). *Yeni Programa Uygun Türkçe Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Bandura, Albert (1986). *Socialfoundation of thoughtandaction: A socialcognitivetheory*. New Jersey: Prentice-Hall.
- Bandura, Albert (1997). *Self-efficacy: Theexercise of control*. New York: W. H. FreemanandCompany.
- Demir, Tazegül (2013). İlköğretim öğrencilerinin yaratıcı yazma becerileri ile yazma özyeterlik algısı ilişkisi üzerine bir çalışma. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 2/1, 84-114.
- Demir, Tazegül (2014). Yazma öz yeterlik ölçeğinin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Kafkas Üniversitesi, e - Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 28-35.
- Doğan, Filiz (2012). *2005 Programındaki 8. sınıfa yönelik yazma eğitimi etkinliklerinin değerlendirilmesi (Afyonkarahisar örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, AFYON KOCATEPE ÜNİVERSİTESİ Sosyal Bilimler Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Erol, Murat ve Avcı Temizer, Dilek (2014). Eyleme geçiren bir katalizör "öz yeterlik algısı": üniversite öğrencileri üzerine bir inceleme. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 31(4), 711-723.
- Göçer, Ali (2018). *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Güler, Ali (2001). Toplumsal bilincin oluşmasında Türkçenin gücü ve dilin düşünce boyutu, *Türk Yurdu (Türkçeye Saygı)*, 169.
- Güneş, Firdevs (2017). *Türkçe Öğretimi Yaklaşımlar ve Modeller*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Karasar, Niyazi. (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. (18. basım). Ankara: Nobel Yayınları.
- Kavcar, Cahit, Oğuzkan, Ferhan ve Sever, Sedat (1995). *Türkçe Öğretimi*. Ankara: Engin Yayınları.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2004). *İlköğretim Türkçe Dersi (1-5. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.

- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2006). *İlköğretim Türkçe Dersi (6, 7, 8. Sınıflar) Öğretim Programı ve Kılavuzu*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2012). *Ortaokul ve imam hatip ortaokulu yazarlık ve yazma becerileri dersi (5, 6, 7 ve 8. sınıflar) öğretim programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2015). *Türkçe Dersi (1-8. Sınıflar) Öğretim Programı*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2017). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1-8. Sınıflar)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları.
- Okur Alpaslan, Yıldız Cemal, Arı Gökhan ve Yılmaz, Yakup (2013). *Yeni Öğretim Programına Göre Kuramdan Uygulamaya Türkçe Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Oral, Günseli (2014). *Yine Yazı Yazıyoruz*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Öz, Feyzi (2001). *Uygulamalı Türkçe Öğretimi*. (1. basım). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, Murat (2007). *Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri II*. Ankara: Öncü Kitap.
- Sever, Sedat (2004). *Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şengül, Murat (2011). *İlköğretim ikinci kademe Türkçe öğretiminde yazma becerilerine yönelik öğretim ve ölçme-değerlendirme yaklaşımlarının uygulamadaki etkililiğinin değerlendirilmesi*. Doktora Tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Tekşan, Keziban (2013). *Yazma Eğitimi*. İstanbul: Kriter Yayınevi.
- Uçgun, Duygu (2013). *Yazma Eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Yılmaz, Sertan Koray (2008). *İlköğretim altıncı sınıf öğrencilerinin öyküleyici metin yazma becerileri*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.